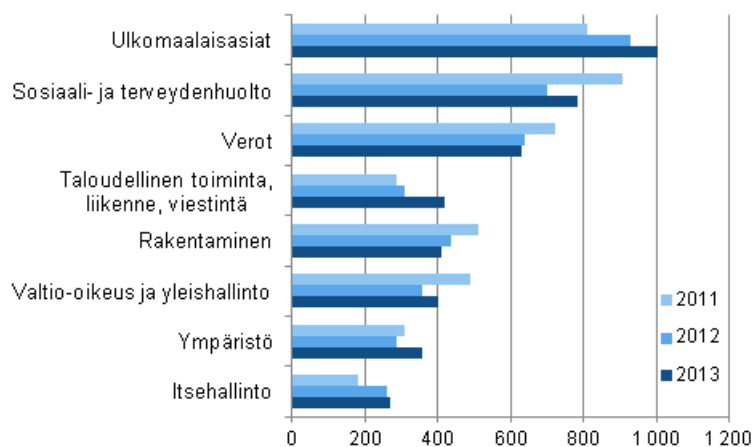

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut 2013

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistiin 4 300 asiaa vuonna 2013

Korkein hallinto-oikeus ratkaisi vuonna 2013 kaikkiaan 4 303 lainkäyttöasiaa, mikä on 373 asiaa enemmän kuin vuonna 2012. Ulkomaalaisasiat pysyivät suurimpana asiaryhmänä. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistut asiat 2011–2013

Ratkaistuista asioista oli ulkomaalaisasioita 23 prosenttia, sosiaali- ja terveydenhuollon asioita 18 prosenttia ja veroasioita 15 prosenttia. Ulkomaalaisasioista määrällisesti eniten lisääntyivät oleskelulupa-asiat perheiden yhdistämisen perusteella sekä karkottamista koskevat asiat. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiamaäärää kasvatti erityisesti terveydenhuollon ja sairaanhoidon asiamaerien kasvu. Veroasioista vähenivät erityisesti autoverovalitukset. Taloudelliseen toimintaan liittyvissä asioissa lisääntyivät etenkin elinkeinoasiat. Ympäristöasioista lisääntyivät ympäristönsuojeluun ja erityisesti ympäristölupiin liittyvät asiat.

Ratkaistuista asioista 2 138 oli valitusasioita, 1 951 valituslupa-asioita ja 214 hakemusasioita. Valituslupahakemus hylättiin 1 642 asiassa. Vuonna 2013 korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui 4 127 asiaa, 181 asiaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden lopussa oli vireillä 3 681 lainkäyttöasiaa.

Ratkaistuista asioista 87 prosentissa haettiin muutosta alueellisten hallinto-oikeuksien päätökseen.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa ratkaistuissa asioissa oli 12,0 kuukautta. Valitusasioiden käsittelyyn kului keskimäärin 13,8 kuukautta ja valituslupa-asioiden keskimäärin 10,0 kuukautta. Kaikista asioista ratkaistiin 28 prosenttia alle kuudessa kuukaudessa ja puolesta vuodesta vuoteen käsittely kesti 28 prosentissa asioista. Nopeammin käsiteltiin ulkomaalaisasiat (8,1 kk) ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiat (10,2 kk). Pisimpään veivät taloudellista toimintaa, liikennettä ja viestintää koskevat asiat (16,7 kk), veroasiat (16,1 kk) ja ympäristöasiat (15,4 kk). Käsittelyajat lyhenivät kaikissa muissa asiaryhmissä paitsi veroasioissa ja sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009-2013	4
Liitetaulukko 2. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä olleet asiat 2005–2013.....	5
Laatuseloste: Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009-2013

Asiaryhmä	2013	2012	2011	2010	2009
Y H T E E N S Ä	4 303	3 930	4 224	4 201	3 965
1 VALTIO-OIKEUS JA YLEISHALLINTO	399	359	489	340	324
11 Valtio-oikeus	20	35	71	40	29
12 Yleishallinto-oikeus	190	134	180	168	178
13 Opetus- ja sivistystoimi	28	26	39	28	25
14 Valtion virkamiehet	53	71	108	35	44
15 Työvoima-asiat	25	17	24	15	27
16 Turvallisuus, yleinen järjestys ja erät luvat	83	76	67	54	21
- joista ampuma-aseasiat	65	62	63	47	19
2 ITSEHALLINTO	271	261	181	260	236
21 Ahvenanmaa	4	4	1	9	2
22 Kunnallisasiat	252	246	157	238	215
23 Kirkollisasiat	11	10	13	11	19
24 Saamelaisasiat	4	1	10	2	-
3 ULKOMAALAISIASIAT	1 004	928	808	530	302
31 Ulkomaalaisasiat	1 004	928	808	530	302
- joista oleskeluluvat perheiden yhdistämisen perusteella	249	197	183	87	65
- joista muut oleskeluluvat	165	138	73	73	45
- joista karkottaminen	60	30	13	37	26
- joista ulkomaalaisten käännyttäminen	32	25	19	21	24
- joista turvapaikka-asiat	340	380	362	136	70
- joista turvapaikka-asiat / nopeutettu käsittely	142	142	152	169	69
- joista muukalaispassit ja muut matkustusasiakirjat	13	8	3	7	3
4 RAKENTAMINEN	408	434	512	387	581
41 Maankäyttö- ja rakennusasiat	388	395	490	360	540
- joista asemakaava	79	62	61	66	94
- joista poikkeaminen (maankäyttö- ja rakennusasiat)	79	62	96	69	113
- joista rakennuslupa	71	52	71	44	88
42 Tieasiat	7	25	10	16	25
43 Kiinteistöasiat	13	14	12	11	16
5 YMPÄRISTÖ	357	288	310	300	358
51 Ympäristönsuojelu	191	137	149	145	179
52 Vesitalous	85	78	71	48	92
53 Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaisissa tarkoitettua yhteiskäsittelyä koskevat asiat	7	14	16	12	10
54 Luonnonuojelu	70	55	67	94	75
55 Ulkoilu ja leirintä	1	2	-	-	-
56 Asuntotuotanto ja asuntoasiat	3	2	7	1	2
6 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO	783	702	906	709	759
61 Sosiaaliasiat	567	583	724	542	594
- joista toimeentulotuen myöntäminen	83	132	145	164	162
- joista vammaispalvelu	111	91	101	75	70
- joista huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen	201	191	289	148	91
62 Terveystuolto ja sairaanhoito	191	112	167	143	148
- joista hoitoon määrääminen mielenterveysasiassa	148	104	149	125	118

Asiaryhmä	2013	2012	2011	2010	2009
63 Lääkeasiat ja apteekkilaitos	25	7	15	24	17
7 TALOUDELLINEN TOIMINTA MUKAAN LUKIEN LIIKENNE- JA VIESTINTÄASIAT	418	308	285	385	357
71 Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	74	50	27	46	52
72 Elinkeinoasiat	151	92	98	169	106
- joista julkiset hankinnat	87	39	57	127	55
73 Maa- ja metsätalous	66	37	46	42	65
74 EU:n rakennerahastojen tukitoimet	11	3	10	8	27
75 Liikenne ja viestintä	116	126	104	120	107
8 VEROT	631	638	720	1 274	1 024
81 Tulo- ja varallisuusvero	439	393	363	544	497
- joista henkilökohtaisen tulon verotus	180	191	162	301	255
- joista elinkeinotulon verotus	145	140	103	139	123
82 Arvonlisävero	97	64	75	85	80
- joista arvonlisäveroa koskevat valitukset	75	53	59	71	57
83 Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	21	143	116	269	11
- joista autoverovalitukset	16	140	100	259	6
84 Valmisteverot ja tulliasiat	26	17	26	21	33
85 Muut verot ja verotusmenettely	48	21	140	355	403
9 MUUT ASIAT	32	12	13	16	24
91 Eläkeasiat	16	10	7	9	16
99 Muut asiat	16	2	6	7	8

Liitetaulukko 2. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä olleet asiat 2005–2013

Vuosi	Edelliseltä vuodelta siirtyneet	Vuoden aikana saapuneet	Ratkaistut					Seuraavaan vuoteen siirtyneet
			Yhteensä	Valituksia, %	Valituslupa-asioita, %	Muita, %	Asioiden käsittelyaika keskimäärin, kk	
2005	3 165	3 901	4 008	58,3	35,6	6,1	10,5	3 007
2006	3 083	3 774	4 006	56,6	36,4	7,0	10,2	2 828
2007	2 847	3 865	3 798	56,0	35,3	8,7	9,6	2 874
2008	2 868	4 273	3 735	56,7	35,6	7,7	9,7	3 352
2009	3 397	4 277	3 965	54,2	31,8	14,1	10,1	3 627
2010	3 750	4 579	4 201	46,2	36,5	17,3	10,9	4 093
2011	4 125	4 040	4 224	48,8	42,6	8,5	12,0	3 862
2012	3 847	3 946	3 930	48,1	48,1	3,8	12,6	3 894
2013	3 899	4 127	4 303	49,7	45,3	5,0	12,0	3 681

Laatuseloste: Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen tuottama korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut -tilasto kuvaa pääasiassa hallintolainkäyttöasioita asian ja ratkaisun laadun mukaan, ratkaisuun kulunutta aikaa, jutun prosessuaalista laatua sekä viranomaisia, joiden ratkaisuun on haettu muutosta.

Suomen perustuslain mukaan korkein hallinto-oikeus käyttää ylintä tuomiovaltaa hallintolainkäyttöasioissa. Yleinen muutoksenhakuoikeus hallintopäätöksiin ja niiden lainmukaisuuden tutkiminen on säännelty hallintolainkäyttölaissa.

Alempia hallintotuomioistuimia ovat alueelliset hallinto-oikeudet. Suurin osa korkeimman hallinto-oikeuden käsittelemistä asioista koskee alueellisten hallinto-oikeuksien päätöksistä tehtyjä valituksia. Joidenkin hallintoviranomaisten päätöksistä voidaan kuitenkin valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valtioneuvoston ja ministeriön päätöksistä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mutta vain sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Myös eräiden lautakuntien päätöksiin haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tällaisia lautakuntia ovat maaseutuelinkeinojen valituslautakunta sekä patenti- ja rekisterihallituksen valituslautakunta. Korkeimmalta hallinto-oikeudelta haetaan muutosta myös keskusverolautakunnan ja virkamieslautakunnan päätöksiin.

Valtaosassa korkeimman hallinto-oikeuden käsittelemistä asiaryhmistä ei ole **valituslupajärjestelmää**. Niissä asioissa asianosaisella on valitusoikeus ja korkein hallinto-oikeus antaa myös aineellisoikeudellisen asiaratkaisun. Hallintolainkäyttölaki on hallintotuomioistuinten prosessilaki. Asianosainen pystyy yleensä ajamaan asiaansa ilman asiamiestä, mikä helpottaa muutoksenhakua ja oikeusturvan saamista.

Merkittävimmät asiaryhmät, joissa on ensin haettava valituslupaa, ovat verotusta koskevat asiat, ulkomaalaisasiat ja toimeentuloasiat. Rakennuslupaa, toimenpidelupaa ja katusuunnitelmaa koskevassa asiassa hallinto-oikeuden päätökseen, jolla valituksen kohteena ollut viranomaisen päätöstä ei ole muutettu, saa hakea valittamalla muutosta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkein hallinto-oikeus käsittelee valitusasioiden lisäksi myös hakemusasioita, joista suurin osa on lainvoiman saaneen tuomion purkuhakemuksia.

Tilastoyksikkönä korkeimman hallinto-oikeuden tilastossa on asia. Asian käsittelyyn korkeimmassa hallinto-oikeudessa kulunut aika lasketaan saapumispäivästä ratkaisupäivään. Ratkaistuihin asioihin sisältyvät vain lopulliset päätökset, ei esim. välipäätöksiä tai taltiolounnoksia.

Tallennettaessa korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyyn tullutta asiaa asiankäsittelyjärjestelmään käytetään asialuokitukseksi **Hallintoasiain nimikkeistöä**. Nimikkeistöä valitaan yksi asiaa kuvaava asianimikekoodi. Mikäli juttu sisältää useita vaatimuksia, merkitään keskeisimmän asian asianimikekoodi. Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilasto perustuu korkeimman hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä saatuihin tietoihin. Järjestelmästä saadut tiedot soveltuvat hyvin ja kattavasti korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuja kuvaavan tilaston laadintaan.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään korkeimman hallinto-oikeuden toimintaa kuvaavien tilastojen laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, tutkijat ja lakimiehet.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Perusjoukkona tässä tilastossa on tilastovuonna vireillä olleet asiat (ts. saapuneet, edelliseltä vuodelta siirtyneet, ratkaistut ja seuraavaan vuoteen siirtyneet asiat). Aineistossa

on asioittain muuttujatietoja, kuten laatuun ja käsittelyaikaan liittyviä tietoja. Aineistossa on myös tiedot viranomaisista, joiden ratkaisuun haetaan muutosta.

Tilaston perusaineisto on saatu oikeushallinnon ylläpitämästä korkeimman hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki korkeimman hallinto-oikeuden vuoden aikana ratkaisemat valitus- ja hakemusasiat, jotka on kirjattu korkeimman hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmään. Tilaston perusaineiston laatua voidaan pitää hyvänä.

Aineistolle tehdään tilastokeskuksessa tarkistus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat tilastovuotta seuraavan syksyn aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia. Julkistamiskalenterin verkko-osoite:

<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html#!?langs=fi>

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisemista asioista on saatavissa tilastokeskuksen verkkosivuilta maksuttomasta PX-Web Statfin -tietokantapalvelusta sekä tilaston kotisivuilta verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/til/khaloikr/index.html>. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan tilastokeskuksen oikeustilastoista. Aineistosta on mahdollista tehdä tilauksesta erityisselvityksiä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Yleisten hallintotuomioistuinten yhteinen nelinumeroinen Hallintoasiain nimikkeistö otettiin käyttöön vuoden 2005 alussa. Korkeimman hallinto-oikeuden tilastossa on kuitenkin käytetty uutta asianimikkeistöä jo vuodesta 2004. Aikaisempi kolminumeroinen asialuokitus on muuntokaavan avulla muutettu uutta nimikkeistöä vastaavaksi, jotta eri asiaryhmien vertailu aikaisempiin vuosiin olisi mahdollista. PX-Web StatFin -palvelussa oleva aikasarjataulukko vuosilta 1991-2013 on uuden Hallintoasiain nimikkeistön mukainen.

PX-Web StatFin-taulukoihin lisättiin vuonna 2009 uusina nimikkeinä Sähkömarkkinat (7205) ja Muu arvonalisävero tai vakuutusmaksuveroa koskeva asia (8299). Vuonna 2010 lisättiin nimikkeet Ajoneuvojen siirtämistä koskeva asia (7515) ja Ennakkoratkaisu valmistevero- tai tulliasiassa (8403). Vuonna 2012 lisättiin nimike Verkkotunnus (7106). Vuonna 2013 lisättiin nimike Ydinenergiain mukainen asia (5157).

7. Yhtenäisyys

Tilasto sisältää kaikki vuoden aikana ratkaistut valitus- ja hakemusasiat.

Tilastossa asialuokituksena käytetty **Hallintoasiain nimikkeistö** on Tilastokeskuksen luokituspalvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Osoite: http://tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/index_muut.html

Viranomaisluokitukset ovat PX-Web tietokantapalvelussa Oikeus -aihealueelta. Osoite:

http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp

Lisätietoja

Heli Hiltunen 029 551 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1271 (pdf)*